

17 ř. z.), mohl býti nedostatek napraven oznámením pojistné příhody se strany poškozeného, přivádějícího k platnosti nároky proti pojistníkovi jednak mimosoudně, jednak sporem. Ostatně z předchozích vývodů plyne, že oznámení pojistné příhody a žaloby podané na pojistníka, jež by pojišťovně učinil poškozený způsobem vyhovujícím zmíněným předpisům, má účinek proti pojišťovně, třebaže by se stalo bez souhlasu pojistníkovy po případě i proti jeho vůli. Žalovaná pojišťovna mohla na oznámení to zaříditi vše, co se podává pro takový případ z pojišťovacích podmínek, zejména měla možnost jako vedlejší intervenientka ve sporu poškozeného žalobce proti pojistníkovi zabrániti rozsudku pro zmeškání. Pro mínění, že by snad bez účasti pojistníkovy neměla potřebné informace nebo že by se jí dokonce pojistník zdráhal poskytnouti, není podkladu v přednesu žalované strany. To vše vede dále k závěru, že za těchto okolností porušení povinností pojistníkových by nemělo vlivu ani na zjištění pojistné příhody, ani na objem plnění pojišťovny (čl. 16, posl. věta poj. podmínek, § 32, třetí odst. zákona čís. 501/17 ř. z.). Výtku odpůrkyně dovolatelovy, že o tom schází tvrzení žalobcovo, neobstojí, jak patrně z jeho tvrzení naznačeného dříve z úvodu tohoto odůvodnění, neboť v tvrzení tom jest to v podstatě zahrnuto. Řízení bude tudíž v uvedených směrech doplniti.

Čís. 15340.

Otázka, či treba k zachovaniu záväzku akceptanta zmenku protestovať, posudzuje sa podľa práva miesta, kde bola zmenka akceptantom podpísaná, a nie podľa práva miesta, kde akceptant bydlí.)*

(Rozh. z 30. júna 1936, Rv III 212/36.)

Žalujúca strana uplatňovala žalobou medzi iným proti I. žalovanej firme, ktorej sídlo je v Bratislave, zmenku, vystavenú v Budapešti, opatrenú podpisom I. žalovanej firmy ako akceptantky, doložkou domicilu a údajom domiciliáta (H. banka v Budapešti). — I. žalovaná firma namietala najmä, že podľa § 39 zmenk. zák. (č. 1/1928 Sb. z. a n.) tým, že zmenka nebola pre neplatenie u domiciliáta protestovaná, nastala strata zmenkových práv aj proti nej ako akceptantke. Podľa stanoviska žalujúcej strany k zachovaniu zmenkových práv proti I. žalovanej firme ako akceptantke v súdenom prípade nebolo treba zmenku protestovať, lebo I. žalovaná firma akceptovala zmenku v Budapešti a podľa práva platného v čase splatnosti zmenky v Maďarsku, ktoré je preto smerodajné, k zachovaniu zmenkových práv z domicilovanej zmenky proti akceptantovi nie je treba zmenku u domiciliáta protestovať (§ 53 zák. čl. VIII;1925).

O b a n i ž š i e s ú d y žalobe vyhoveľ. Dotyčne vyššie spomenutej námietky i žalovanej firmy uviedly v svojich dôvodoch, že zmenka bola

*) Srov. Sb. n. s. č. 11578.

I. žalovanou firmou — ako je zistené — akceptovaná v Budapešti, preto má byť otázka, či treba k zachovaniu záväzku I. žalovanej firmy ako akceptantky zmenku protestovať, posudzovaná podľa zmenkového práva platného v čase splatnosti zmenky v Maďarsku. § 53 zák. čl. VIII:1925, ktorým bolo zmenené ustanovenie § 43 zák. čl. XXVII:1876 a ktorý treba v súdenom prípade aplikovať, však výslovne ustanovuje, že k zachovaniu zmenkových práv proti akceptantovi nie je treba domicilovanú zmenku pre neplatenie u domiciliáta protestovať.

Najvyšší súd dovoláciu žiadosť I. žalovanej firmy zamietol.

Dôvody:

Žalovaná strana v dovolacej žiadosti uplatňuje porušenie formálneho a materiálneho právneho pravidla, ktoré vidí v tom, že odvolací súd bez náležitého dôkazu vzal za základ svojho rozhodnutia, že ustanovenie § 43 zák. čl. XXVII:1876 je v Maďarsku pozmenené §om 53 maďarského zák. čl. VIII:1925 a že v čase splatnosti spornej zmenky ustanovenie tohoto posledného §u bolo v Maďarsku účinné. Podľa názoru dovolaateľky mohlo by byť cudzozemské právne pravidlo dokázané jedine vysvedčením čs. ministerstva spravodlnosti, v nedostatku takéhoto vysvedčenia má byť pokladané cudzozemské právne pravidlo za nedokázané. Dovolacia žiadosť ďalej vyvodzuje, že v otázke, či bol potrebný k zachovaniu zmenkových práv žalujúcej strany protest, treba aplikovať jedine čs. zmenkový zákon a odvolací súd neprávom aplikoval cudzozemské, maďarské právo.

Najvyšší súd neuznal tieto dovolacie sťažnosti za opodstatnené.

Niet takého právneho pravidla, podľa ktorého súd môže pokladať právne pravidlo, v cudzom štáte platné, za dokázané len na základe vysvedčenia čs. ministerstva spravodlnosti. Ba § 268 Osp. výslovne ustanovuje, že takéto právne pravidlá treba dokazovať len vtedy, keď ich súd nepozná, a že súd na poznanie takýchto právnych pravidiel môže použiť prameňov, ktoré sám pokladá za účelné. Dovolacia sťažnosť je však tým menej opodstatnená, že v tejto otázke bolo zaopatrené i vysvedčenie čs. ministerstva spravodlnosti (č. l. 24) a právne stanovisko odvolacieho súdu je po tejto stránke v súlade s obsahom tohoto vysvedčenia.

Sporná zmenka bola podľa smerodajného skutkového stavu žalovanou stranou podpísaná v Maďarsku. Odpovedá preto právnej zásade opätovne vyslovenej Najvyšším súdom a podrobne odôvodnenej v rozhodnutí Sb. n. s. č. 11578, aby bolo aplikované právo platné v Maďarsku pri riešení otázky, či bol potrebný protest k zachovaniu zmenkových práv žalujúcej strany.

Dovolacia žiadosť napáda skutkové zistenie odvolacieho súdu, podľa ktorého sporná zmenka bola dovolaateľkou podpísaná v Maďarsku. Vytýka odvolaciemu súdu po tejto stránke zrejme mylný skutkový záver, rozpor s obsahom spisov a nedostatok náležitého odôvodnenia.

Najvyšší súd preskúmal skutkové zistenie odvolacieho súdu s hľadiska a v rámci dovolacích sťažností a nespoznal tieto sťažnosti za opodstatnené. Odvolací súd o svedeckých výpovediach v súvislosti s predloženou korešpondenciou náležite a bezvadne uvažoval.

Dovolacia žiadosť vyvodzuje, že domicilovanie zmenky stalo sa bezprávne, pretože nebol k domicilovaniu daný súhlas všetkých zmenkove zaviazaných, a že preto domicil treba pokladať za nejestvujúci. V nedostatku domicilu však je pre dovolateľku miesto platenia Bratislava a nie Budapešť. Vytýka po tejto stránke odvolaciemu súdu, že neprávom pominul dokazovanie dovolateľkou navrhnuté.

Najvyšší súd ani tejto dovolacej sťažnosti nevyhovel. Sama tá okolnosť, že dovolateľka a ostatní zaviazaní nedali v ý s l o v n e súhlas k domicilovaniu zmenky ešte nečiní domicilovanie bezprávnym. Dovolateľka ani netvrdí, že dotyčne miesta platenia a resp. domicilovania zmenky bola uzavrená medzi smluvnými stranami dohoda, s ktorou je domicilovanie v rozpore. V nedostatku takejto dohody však nemôže sa pokladať za bezprávne domicilovanie u banky, ktorej bola sporná zmenka odovzdaná, nehľadiac na to, že táto otázka pre riešenie sporu ani nemá významu.

Čís. 15341.

Pojem »kupeckých služeb« podle § 1, odst. 1, lit. a), d) zák. čís. 154/34 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 1. července 1936, Rv I 1691/35.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované jako řeznický krámský od 7. srpna 1933 s týdenním platem 415 Kč 50 h. Mezi 17. červencem a 20. srpnem 1934 byl žalobce nemocen a nedostal plat ani náhradní procenta. Dne 25. srpna 1934 dostal týdenní výpověď a dostal na týden zaplacen, při čemž podepsal stvrzenku, že jest se žalovanou úplně vyrovnán. Podle svého přednesu byl žalobce jako řeznický krámský obchodním pomocníkem a nevztahovala se na něho kolektivní smlouva mezi společenstvem uzenářů pražských a sekcí výrobců uzenářského zboží a hromadou živnostenských pomocníků při společenstvu uzenářů pražských, Svazem dělníků řeznických a uzenářských v Československé republice a Odborovým sdružením dělníků řeznických a uzenářských v republice Československé, ježto jmenovaná smlouva, ač vypočítává všechny kategorie řeznických a uzenářských pomocníků, o řeznických krámských nemluví. Řeznický krámský jest obchodním pomocníkem a proto se na žalobce vztahuje zákon o obchodních pomocnících. Měl proto po dobu nemoci 5 neděl dostati plat 2.075 Kč 50 h. Dále mu příslušela výpověď k 31. říjnu 1934, ježto pak dostal hrazen pouze týden při propuštění, náleží mu doplatek za dobu 9 neděl a 4 dní 4.183 Kč 40 h. Má také nárok na čtrnáctidenní dovolenou, kterou nedostal a tedy na náhradu 831 Kč, podle remunerace za rok 1934 přísluší mu poměrná část za 10 měsíců v roce 1934 300 Kč. Stvrzenku při odchodu ze služby, že jest úplně vy-